

особенности торговой документации.

Ключевые слова: документоведческая профессиология, торговые документы, классификация, унификация

Drozdova E. V. Theoretical Questions of Profession are in Trade Documentation

In the article the modern tendencies of documentation are analyzed profession, attention is accented on establishment of the professional possessing administrative documents, namely trade; the specific features of trade documentation open up

Key words: documentation profession, trade documents, classification, unitization.

Стаття надійшла до редакції 20.03.2013.

Прийнято до друку 26.06.2013.

Рецензент – д. п. н., проф. Стрельніков В. Ю.

УДК 347.775

О. М. Ульшина-Рябоконе

**КОМЕРЦІЙНА ТАЄМНИЦЯ В УКРАЇНІ: ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ
ТА ЮРИДИЧНЕ ЗАКРІПЛЕННЯ ПРАВА НА КОМЕРЦІЙНУ
ТАЄМНИЦЮ В ДОКУМЕНТАХ ПІДПРИЄМСТВА**

Успіх будь-якої діяльності, перш за все комерційної, великою мірою залежить від грамотної організації інформаційних потоків. Важливим є не тільки збирання, накопичення, опрацювання, але й правильне зберігання та використання актуальної для бізнесу інформації, а також захист інтересів її власників. Тому для більшості підприємців є вкрай актуальними такі категорії, як: „конфіденційна інформація”, „комерційна та службова таємниця”, „секрет виробництва”, „ноу-хау” тощо, а в умовах гострої конкуренції все більшого значення набуває захист інформації, зокрема й комерційної таємниці, що дозволяє компаніям підтримувати конкурентоспроможність своїх товарів на ринку, уникати недобросовісної конкуренції та комерційного шпигунства, попереджати рейдерські атаки й забезпечувати економічну безпеку в цілому.

Актуальність цієї теми зумовлена тим, що стан інформаційної безпеки підприємства значною мірою залежить від упровадження в організації режиму комерційної таємниці, тобто уживання правових,

організаційних, технічних та інших заходів щодо охорони конфіденційності інформації.

Метою статті є визначення сутності комерційної таємниці та з'ясування механізму юридичного закріплення права на комерційну таємницю в документах підприємства, що визначає особливості її захисту як об'єкта права інтелектуальної власності в Україні в сучасних умовах.

Проблема захисту комерційної таємниці має багато аспектів, серед яких найважливішими є визначення правового положення комерційної таємниці, юридичне закріплення права на комерційну таємницю та створення правових гарантій реалізації цього права, регулювання відносин, які виникають у сфері обігу комерційної таємниці [1].

Однак такий закон, який визначав би правові засади використання, поширення, збереження та захисту комерційної таємниці, склад і обсяг відомостей, які можуть бути комерційною таємницею, перелік відомостей, які не можуть бути віднесені до комерційної таємниці, до цього часу не ухвалений, на що фахівці неодноразово звертали увагу.

Дослідженню проблеми законодавчого забезпечення охорони комерційної таємниці зокрема та захисту інформаційних відносин узагалі присвятили свої праці О. Кохановська, А. Сляднева, Л. Топалова, А. Марущак, Г. Виноградова, Т. Шевелева та багато ін. Особливості організаційно-правового упровадження режиму комерційної таємниці на підприємстві висвітлено у працях С. Князева, А. Сліпачука, С. Франчука Т. Ткачука та ін.

Необхідність ухвалення єдиного законодавчого акта, який би регулював відносини щодо комерційної таємниці, обґрунтована в Концепції проекту Закону України „Про охорону прав на комерційну таємницю”. У цьому документі зазначено, що проблему охорони комерційної таємниці, яка становить значний економічний інтерес для її власника, що провадить господарську діяльність в умовах конкуренції, найбільш ефективно можна розв'язати шляхом розробки й ухвалення проекту Закону України „Про охорону прав на комерційну таємницю”. Такий закон має забезпечити застосування системного підходу до правового регулювання відносин, пов'язаних із охороною комерційної таємниці, надасть можливість систематизувати, уточнити та доповнити положення законодавства з питань комерційної таємниці [2].

Отже, правове регулювання відносин щодо визначення, використання, поширення, збереження та захисту комерційної таємниці є прерогативою спеціального законодавчого акта, якого сьогодні не існує.

Сьогодні законодавство з питань комерційної таємниці не систематизовано. Відносини, пов'язані з охороною комерційної таємниці, регулюються нормативно-правовими актами, що належать до різних галузей

права, зокрема Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України, Кримінальним кодексом України, Кодексом України про адміністративні правопорушення, Законами України „Про інформацію”, „Про науково-технічну інформацію”, „Про захист від недобросовісної конкуренції”, і визначають лише загальні засади правового регулювання таких відносин [2].

У ст. 505 Цивільного кодексу України поняття комерційної таємниці трактується як інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, ужитих особою, яка законно контролює цю інформацію. Комерційною таємницею можуть бути відомості технічного, організаційного, комерційного, виробничого та іншого характеру, за винятком тих, які відповідно до закону не можуть бути віднесені до комерційної таємниці [3].

Таке визначення поняття комерційної таємниці вказує на юридично значущі ознаки комерційної таємниці. Ознаками комерційної таємниці є: 1) технічний, організаційний, комерційний, виробничий та інший характер відомостей; 2) невідомість та недоступність у цілому чи в певній формі чи сукупності складових для осіб, які звичайно мають справу з таким видом інформації; 3) комерційна цінність; 4) збереження конфіденційності інформації шляхом упровадження адекватних існуючим обставинам заходів [4, с. 506].

Не може бути віднесена до комерційної таємниці інформація, яка згідно з Законом України „Про інформацію” належить до режиму *таємної* (державна таємниця) або, навпаки, *відкритої* інформації.

Державною таємницею є інформація, що визнана такою у порядку, установленому Законом України „Про державну таємницю”. Цей Закон регулює суспільні відносини, пов'язані з віднесенням інформації до державної таємниці, засекречуванням, розсекречуванням її матеріальних носіїв та охороною державної таємниці з метою захисту національної безпеки України. Виходячи з інформаційного суверенітету України та загальноновизнаних принципів міжнародного порядку в сфері інформації, Україна уживає заходів щодо засекречування й охорони певної інформації у сфері оборони, економіки, науки і техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки та охорони правопорядку з метою захисту життєво важливих інтересів України. Перелік і зміст інформації, яку може бути віднесено до державної таємниці, визначаються в цьому Законі та вмотивованими рішеннями державних експертів з питань таємниць. Відомості, що

складають державну таємницю, підлягають охороні з боку держави [5].

Так само не можуть становити комерційної таємниці відомості, які підлягають обов'язковому опублікуванню, наданню на запит необмеженого кола заінтересованих осіб, а також відомості, щодо яких у законодавстві міститься пряма заборона на поширення на них режиму обмеженого доступу. Наприклад, у ч. 2 ст. 50 Конституції України встановлено, що інформація про стан довкілля, якість харчових продуктів і предметів побуту ніким не може бути засекречена.

Обмеження на застосування режиму комерційної таємниці встановлені також Постановою Кабінету Міністрів України „Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці”. Так, комерційну таємницю не становитимуть: 1) установчі документи, документи, що дозволяють займатися підприємницькою діяльністю та її окремими видами; 2) інформація за всіма встановленими формами державної звітності; 3) дані, необхідні для перевірки обчислення і сплати податків та інших обов'язкових платежів; 4) відомості про чисельність і склад працюючих, їхню заробітну плату в цілому та за професіями й посадами, а також наявність вільних робочих місць; 5) документи про сплату податків і обов'язкових платежів; 6) інформація про забруднення навколишнього природного середовища, недотримання безпечних умов праці, реалізацію продукції, що завдає шкоди здоров'ю, а також інші порушення законодавства України та розміри заподіяних при цьому збитків; 7) документи про платоспроможність; 8) відомості про участь посадових осіб підприємства в кооперативах, малих підприємствах, спілках, об'єднаннях та інших організаціях, які займаються підприємницькою діяльністю; 9) відомості, що відповідно до чинного законодавства підлягають оголошенню [6].

Підприємства, установи та організації зобов'язані подавати перераховані у цій постанові відомості органам державної виконавчої влади, контролюючим і правоохоронним органам, іншим юридичним особам відповідно до чинного законодавства, на їх вимогу.

Статтею 420 Цивільного кодексу України визначено, що комерційна таємниця є об'єктом *інтелектуальної власності*.

Суб'єктами прав на комерційну таємницю є юридичні особи, які належать до комерційних організацій, діяльність яких пов'язана з одержанням прибутку. Некомерційні організації (споживчі кооперативи, громадські та релігійні організації, установи, благодійні фонди тощо) також можуть бути власниками прав на комерційну таємницю, коли це стосується інформації, яка пов'язана з підприємницькою діяльністю, що їм дозволяється [7, с. 769].

За нормами ст. 506 Цивільного кодексу України майнові права інтелектуальної власності на комерційну таємницю належать особі, яка

правомірно визнала інформацію комерційною таємницею, якщо інше не встановлено договором. Зокрема, до майнових прав інтелектуальної власності на комерційну таємницю належить: 1) право на використання комерційної таємниці; 2) виключне право дозволяти використання комерційної таємниці; 3) виключне право перешкоджати неправомірному розголошенню, збиранню або використанню комерційної таємниці; 4) інші майнові права інтелектуальної власності, установлені законом [3].

У свою чергу, ст. 162 Господарського кодексу України визначає, що суб'єкт господарювання, який є власником технічної, організаційної або іншої комерційної інформації, має право на *захист* від незаконного використання цієї інформації третіми особами за умов, що ця інформація має комерційну цінність у зв'язку з тим, що вона є невідомою третім особам і до неї немає вільного доступу інших осіб на законних підставах, а власник інформації вживає належних заходів до охорони її конфіденційності. Термін правової охорони комерційної таємниці обмежується у часі [8].

Отже, склад та обсяг відомостей, що становлять комерційну таємницю, порядок їх захисту визначаються самостійно її власником або керівником підприємства з дотриманням чинного законодавства. Підприємство має право розпоряджатися такою інформацією на власний розсуд і здійснювати щодо неї будь-які законні дії, не порушуючи при цьому права третіх осіб. Крім того, підприємство як власник відомостей, які є комерційною таємницею, має право призначати особу (осіб), яка буде володіти, користуватися і розпоряджатися такою інформацією, визначати правила опрацювання інформації та доступу до неї, а також установлювати інші умови щодо комерційної таємниці.

Упроваджуючи систему захисту комерційної таємниці, її власник повинен ураховувати економічну доцільність такої системи. Тут важливими стають два моменти: 1) витрати на упровадження системи безпеки повинні бути, як правило, меншими порівнянно з можливими збитками; 2) заходи безпеки мають сприяти підвищенню економічної ефективності підприємництва [1].

Організаційно-юридичний захист комерційної таємниці реалізується шляхом установлення на підприємстві *режиму конфіденційності*. Конфіденційні відносини є фундаментальною категорією, що характеризує механізм захисту комерційних секретів. Під режимом комерційної таємниці зазвичай розуміють правові, організаційні, технічні та інші ужиті власником комерційної таємниці заходи щодо охорони її конфіденційності [2].

З метою оформлення прав на комерційну таємницю вносяться відповідні положення до *установчих документів* суб'єктів господарювання. Установчими є документи установлені законом форми та змісту, на підставі яких створюються суб'єкти господарювання. До загальних вимог

щодо змісту установчих документів незалежно від їх виду, організаційно-правової форми суб'єктів, що створюються, належать: вимоги щодо наявності інформації про найменування суб'єкта господарювання, мету і предмет господарської діяльності, склад і компетенцію його органів управління, порядок ухвалення ними рішень, порядок формування майна, розподілу прибутків та збитків, умови його реорганізації та ліквідації, якщо інше не передбачено законом [9, с. 213].

В установчих документах необхідно сформулювати положення про те, що підприємство має право класифікувати належну йому інформацію як комерційну таємницю, визначати її склад, обсяг і порядок захисту. А також указати на зобов'язання підприємства щодо захисту конфіденційної інформації, що пов'язана з його господарською діяльністю.

Основними документами для ведення комерційної діяльності підприємством є *статут підприємства* та *установчий договір*, зареєстровані в установленому законодавством порядку.

Зафіксовані в *статуті* положення надають підприємству можливість вимагати захисту його інтересів у державного та судового органу, включати вимоги про захист комерційної таємниці в усі види угод, домагатися відшкодування заподіяної шкоди у випадку викрадення комерційної таємниці, видавати нормативні документи, що стосуються питань охорони комерційної таємниці, створювати структурні підрозділи для захисту своєї комерційної таємниці [1].

В *установчому договорі* має бути зафіксована вимога до учасників товариства щодо необхідності дотримання режиму комерційної таємниці та відповідальність за витік такої інформації [1]. Закріплене в установчих документах право підприємства на комерційну таємницю також надасть можливість: створити організаційні структури захисту у сфері економічної безпеки (службу безпеки підприємства); розробляти й затверджувати інструкції, положення та інші документи, пов'язані із забезпеченням збереження комерційних секретів на підприємстві; включати пункти про конфіденційність і захист комерційної таємниці в договори, які укладаються підприємством.

Забезпечення захисту комерційної таємниці вимагає дотримання таких умов: 1) визначення відомостей, що становлять комерційну таємницю підприємства; 2) розробка порядку їх охорони; 3) забезпечення дотримання цього порядку.

Визначення відомостей, які становлять комерційну таємницю, є важливим елементом у системі заходів, що здійснюються підприємством для захисту своєї безпеки. Правильне і своєчасне визначення цих відомостей суттєво підвищує ефективність такої системи [10].

Склад і обсяг відомостей, що становитимуть комерційну таємницю

підприємства, визначаються спеціальною комісією, головою якої, у більшості випадків, призначається керівник підприємства. Розроблений комісією *Перелік відомостей, що становлять комерційну таємницю* затверджується наказом керівника підприємства. Як правило, до комерційної таємниці належать такі відомості: *управління, виробництво, фінанси, стан ринку, коло партнерів, контракти, ціни, науково-технічні досягнення, плани, наради, власна безпека організації*. У Переліку також зазначається конкретний термін, на який та чи інша інформація набуває статусу комерційної таємниці. Періодично цей документ слід переглядати й оновлювати.

Структурні підрозділи та співробітники підприємства мають бути ознайомлені з Переліком у частині, що їх стосується, керуватися ним у своїй роботі та визначати на його основі грифи конфіденційності документів.

Розроблений і затверджений Перелік відомостей, що становлять комерційну таємницю є основою для розроблення й затвердження *Положення про комерційну таємницю і конфіденційну інформацію підприємства*. У цьому документі необхідно зазначити, яка саме інформація становить комерційну таємницю (вона закріплена в Переліку), умови допуску до неї, перелік осіб, які мають право на роботу з інформацією, яка є комерційною таємницею.

До змісту цього документа доцільно включити такі розділи: 1) преамбула, де необхідно зазначити мету захисту інформації, яку віднесено до комерційної таємниці; 2) визначення переліку відомостей, що становлять комерційну таємницю та конфіденційну інформацію підприємства; 3) порядок захисту комерційної таємниці та конфіденційної інформації підприємства, а саме: умови доступу працівників до інформації, яка визнана комерційною таємницею підприємства; порядок та умови надання документів, відомостей, що становлять комерційну таємницю та конфіденційну інформацію підприємства, органам державної виконавчої влади, контролюючим і правоохоронним органам, контрагентам, клієнтам; 4) відповідальність за розголошення комерційної таємниці.

Охорона конфіденційності відомостей, що становить комерційну таємницю підприємства, реалізується включенням відповідних норм і положень до *трудового договору (контракту)*. Попередньо положення, що передбачають взаємні зобов'язання адміністрації й колективу підприємства щодо захисту комерційної таємниці, доцільно закріпити в *колективному договорі*.

Відповідно до Закону України „Про колективні договори й угоди” колективні договори укладаються на всіх підприємствах, що використовують найману працю. Суб'єктами договору є власник підприємства або уповноважений ним орган і трудовий колектив. Метою

укладання колективного договору є регулювання виробничих, трудових і соціально-економічних відносин та узгодження інтересів колективу працівників, з одного боку, і роботодавців – з іншого [11].

До тексту цього документа необхідно включити положення, що передбачають взаємні зобов'язання адміністрації й колективу підприємства щодо захисту комерційної таємниці. Наприклад: *„З метою запобігання витоку інформації, яка є комерційною таємницею, що може завдати підприємству значного матеріального збитку, адміністрація зобов'язується запровадити систему заходів щодо її захисту. Члени трудового колективу підприємства, у свою чергу, зобов'язуються виконувати установлений на підприємстві порядок захисту комерційної таємниці”*.

У колективному договорі доцільно також сформулювати зобов'язання адміністрації забезпечувати працівників необхідними методичними матеріалами з питань захисту комерційної таємниці.

У *Правилах внутрішнього трудового розпорядку* конкретизуються обов'язки адміністрації та співробітників підприємства щодо захисту комерційної таємниці.

Охорона прав на комерційну таємницю полягає в тому, що на особу, яка в силу своєї службової діяльності володіє відповідною інформацією, покладено юридичний обов'язок її не розголошувати. З цією метою до трудових договорів і контрактів із працівниками може бути включена окрема умова про зберігання конфіденційності певної інформації та відповідальність за її порушення. Можливе також оформлення спеціального зобов'язання щодо нерозголошення комерційної таємниці [7, с. 769].

Слід ураховувати, що підписання *договорів про нерозголошення комерційної таємниці* не є самостійним і абсолютним засобом щодо її захисту. Запропонувавши співробітникові підписати договір-зобов'язання, керівництво фірми попереджає співробітника про наявність цілої системи заходів щодо захисту інформації: правових, організаційних, технічних. Договір закладає правову основу того, щоб попередити можливі протиправні дії.

З метою охорони конфіденційності інформації роботодавець зобов'язаний: 1) ознайомити під розписку працівника (доступ якого до інформації, що становить комерційну таємницю, необхідний для виконання ним своїх трудових обов'язків) з переліком інформації, що становить комерційну таємницю, власниками якої є роботодавець і його контрагенти; 2) ознайомити під розписку працівника з установленим роботодавцем режимом комерційної таємниці та заходами відповідальності за його порушення; 3) створити працівникові необхідні умови для дотримання ним установленого роботодавцем режиму комерційної таємниці.

Свою специфіку мають обов'язки керівника підприємства щодо нерозголошення комерційної таємниці. Власник зазвичай наділяє керівника повноваженнями з організації захисту інформації, що становить комерційну таємницю. Тому в трудових договорах керівників слід передбачити, що керівник визначає відповідно до законодавства України склад і обсяг відомостей, що становлять комерційну таємницю організації, а також порядок її захисту; несе відповідальність за створення необхідних умов для забезпечення збереження комерційної таємниці організації.

За порушення прав власника комерційної таємниці чинним законодавством України встановлено такі види відповідальності: відповідальність у межах трудових відносин, цивільно-правова відповідальність, адміністративна відповідальність, кримінальна відповідальність.

Таким чином, комерційна таємниця як сукупність відомостей технічного, організаційного, комерційного, виробничого та іншого характеру становить значний економічний інтерес для її власника, що провадить господарську діяльність в умовах конкуренції. Єдиного законодавчого акта, який би регулював відносини щодо комерційної таємниці в Україні, сьогодні не існує. Правові норми, які тією чи іншою мірою регламентують охорону комерційної таємниці, містяться у багатьох нормативно-правових актах.

Склад та обсяг відомостей, що становлять комерційну таємницю, порядок їх захисту визначаються самостійно її власником або керівником підприємства з дотриманням норм чинного законодавства. Закріплення права на комерційну таємницю здійснюється, найперше, в установчих документах підприємства, а також положенні „Про комерційну таємницю та правила її збереження”, колективному договорі. Склад і обсяг відомостей, що є комерційною таємницею підприємства, визначаються в окремому документі – „Переліку відомостей, що становлять комерційну таємницю”.

Комерційна таємниця має потенційну комерційну цінність і силу тільки за умови, що відомості не відомі третім особам, відсутній вільний доступ до інформації на законній підставі, ужиті заходи для охорони конфіденційності інформації. Охорона прав на комерційну таємницю полягає в тому, що на особу, яка в силу своєї службової діяльності володіє відповідною інформацією, покладено юридичний обов'язок її не розголошувати.

Список використаної літератури

1. Князєв С. Комерційна таємниця в Україні: особливості організаційно-правового впровадження [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2305>. **2. Про охорону**

прав на комерційну таємницю : Концепція проекту Закону України 05.11.2008 № 1404-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1404-2008-p>. **3. Цивільний** Кодекс України від 16.01.2003 №435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. **4. Цивільний** кодекс України: Науково-практичний коментар. – 3-є вид., перероб. і допов. – Х. : ТОВ „Одісей”, 2006. – 1200 с. **5. Про державну таємницю** : Закон України від 21.01.1994 № 3855-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>. **6. Про перелік** відомостей, що не становлять комерційної таємниці : Постанова від 09.08.1993 № 611 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/611-93-p>. **7. Цивільне** право України : підручник : у 2 т. – Т. 1 / д-р. юрид. наук, проф. Є. О. Харитонов, канд. юрид. наук, Н. Ю. Голубєва. – Х. : ТОВ „Одісей”, 2008. – 832 с. **8. Господарський** Кодекс України від 16.01.2003 №436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>. **9. Господарський** кодекс України. Науково-практичний коментар / Д. М. Притика, І. В. Булгакова. – К. : Юстініан, 2010. – 1088 с. **10. Ткачук Т.** Актуальні питання визначення та захисту комерційної таємниці на підприємстві [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.info-prensa.com/article-934.html>. **11. Про колективні** договори й угоди : Закон України від 01.07.1993 № 3356-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3356-12>.

Ульшина-Рябокоть О. М. Комерційна таємниця в Україні: визначення сутності та юридичне закріплення права на комерційну таємницю в документах підприємства

У статті на основі норм чинного законодавства України визначено сутність комерційної таємниці як об'єкта інтелектуальної власності та особливості юридичного закріплення права на комерційну таємницю в документах підприємства. Це є необхідною складовою для організації системи захисту комерційної таємниці, що реалізується через упровадження на підприємстві режиму конфіденційності. У публікації перераховано відомості, які можуть бути віднесені до комерційної таємниці, а також відомості, які не можуть становити комерційну таємницю підприємства згідно з законодавством України. Доведено, що комерційна таємниця має потенційну комерційну цінність і силу тільки за умови, що відомості не відомі третім особам, відсутній вільний доступ до інформації на законних підставах, ужиті заходи для охорони конфіденційності інформації. У публікації названо види документів, у яких має бути закріплено право власника на комерційну таємницю, що є необхідною умовою інформаційної

безпеки підприємства.

Ключові слова: інформація, документи, конфіденційний, комерційна таємниця, інтелектуальна власність.

Ульшина-Рябоконе Е. Н. Коммерческая тайна в Украине: определение сущности и юридическое закрепление права на коммерческую тайну в документах предприятия

В статье на основе норм действующего законодательства Украины определена сущность коммерческой тайны как объекта интеллектуальной собственности и особенности юридического закрепления права на коммерческую тайну в документах предприятия. Это является необходимой составляющей для организации системы защиты коммерческой тайны, реализуется путем введения на предприятии режима конфиденциальности. В публикации перечислены сведения, которые могут быть отнесены к коммерческой тайне, а также сведения, которые не могут составлять коммерческую тайну предприятия согласно законодательству Украины. Доказано, что коммерческая тайна имеет потенциальную коммерческую ценность и силу только при условии, что сведения не известны третьим лицам, отсутствует свободный доступ к информации на законных основаниях, приняты меры для охраны конфиденциальности информации. В публикации названы виды документов, в которых должно быть закреплено право собственника на коммерческую тайну, что является необходимым условием информационной безопасности предприятия.

Ключевые слова: информация, документы, конфиденциальный, коммерческая тайна, интеллектуальная собственность.

Ulshyna-Ryabokon O. Trade Secrets in Ukraine: on the Definition and the Legal Consolidation of Trade Secrets in Enterprise Documents

On the grounds of the current legislation of Ukraine it is defined the essence of trade secrets as the object of the intellectual property in the proposed article. It is also clarified the features of the law implementation of trade secrets in enterprise documents. The latter are a conventional counterpart for security management of trade secrets which is worked out through the privacy mode at some enterprise. The trade secrets as a sum of technical, organizational, commercial, production or any other type of information is of a significant economic interest to its owner who has to work in conditions of competition. The trade secrets have a potential commercial value under the condition that the information unknown to third persons has legally no access and some measures for securing confidential information are taken. The content and data size that is trade secrets of an enterprise are defined by a special document "List of Data That Are Found as Trade Secrets". Legal Consolidation of Trade Secrets is achieved,

firstly, by founding documents of an enterprise as well as by the statement “Legal Consolidation of Trade Secrets and Rules of Their Storing”, by the collective agreement. There is no a single law so far that would regulate activities related to trade secrets in Ukraine. Protection of rights on trade secrets implies that an individual, who due to his or her work functions knows a certain information has a legal obligation not to divulge it under any condition.

Key words: information, documents, confidential, trade secrets, intellectual property.

Стаття надійшла до редакції 04.04.2013.

Прийнято до друку 26.06.2013.

Рецензент – к. філолог. н., доц. Лесовець Н. М.